

Argument pentru o „integrală CAROL IANCU”

Lansări de carte la Librăria Cărturești

Reîntâlnirea cu profesorul Carol Iancu, revenit în România natală cu sentimentul mărturisit al lui acasă, a fost prilejuită de lansarea (16 mai a.c.), la Librăria Cărturești, a două volume de mare interes pentru istoriografia românească, ambele apărute la Editura Hasefer: „Corespondența Bleichroeder-Crémieux (1878-1880)” și „Miturile fondatoare ale antisemitismului”. Evenimentul a fost onorat de lideri ai F.C.E.R. și C.E.B., ai A.C.P.R.I., ai A.E.R.V.H., de Marele Rabin *Menachem Hacohen*, E.S. *Rodica Radian Gordon*, ambasadorul Israelului în România, general *Mihail Ionescu*, directorul Institutului pentru Studiul Holocaustului în România, *Irina Ghica*, directorul Institutului Cultural Francez, *Zserhanszky Istvan*, director la Departamentul pentru Relații Interetnice, numeroase perso-

istoricul *Adrian Alexandru Niculescu* a analizat corespondența dintre Bleichroeder și Crémieux, importanți oameni politici evrei europeni din secolul al XIX-lea, analiză întreprinsă cu erudiție și sinceritate, considerând că modalitățile folosite pentru neacordarea drepturilor cetățenești populației evreiești din România după Războiul de Independență din 1877, prin care a fost obținută menținerea în continuare a articolului 7 din Constituția de la 1866, articol ce nu permitea necreștinilor să dobândească cetățenia română, rămâne „o pată pe istoria României”.

Traducătorul în română al „Miturilor fondatoare ale antisemitismului”, *Țicu Goldstein*, a reafirmat imperativul intoleranței la intoleranță, într-un moment în care fundamentalismul islamic reciclează mituri antisemite cu efectele binecunoscute ale proliferării atentatelor teroriste în contemporaneitate.

Aprecierilor despre istoricul Carol Iancu ca fiind unul dintre cei mai mari exegeți ai istoriei evreilor din România, directorul Editurii Hasefer, scriitorul *Ștefan Iureș*, le-a răspuns prin intenția, anunțată public, a editurii de a publica o integrală Carol Iancu, așa cum și-a propus tipărirea în română a unei integrale Isaac Bashevis Singer. Dacă, în prozele cunoscutului scriitor,

personalități marcante ale evreilor europeni. Cea de-a doua este o meditație asupra prezentului și viitorului umanității, pentru că antisemitismul, xenofobia, fundamentalismul sunt pericole la adresa întregii lumi democratice. A fost sinteza făcută de consilierul cultural al F.C.E.R., dr. ing. *José Blum*, în deschiderea acestei lansări-simpozion. Simpozion - fiindcă recomandările cărților au depășit cadrul strict al prezentărilor, intrând în domeniul memorialisticii, al filosofiei istoriei, al sociologiei.

Andrei Oişteanu a punctat elementul biografic motrice al viitoarei opere a istoricului Carol Iancu: nevoia de a desființa cu argumente științifice prejudecățile și calomniile ancestrale generatoare de antisemitism. A schițat fundalul epocii, în care „se mințea sau se tăcea” în materie de istorie a evreilor în România, epocă în care s-a petrecut „miracolul” întâlnirii sale cu ediția în franceză (1978) a cărții lui Carol Iancu, „Evreii din România, de la excludere la integrare”. A vorbit despre importante inițiative ecumenice ale istoricului în calitate de director al Centrului de cercetări despre evrei, armeni și creștini din Orient din Montpellier, ca și despre poezia lui *Tristan Janco*, pseudonimul literar al savantului.

laureat al Premiului Nobel, apare lumea evreiască a epocii sale, cu frământările și speranțele ei, în cărțile istoricului Iancu sunt prezenți, cu ajutorul documentelor și al comentariilor științifice, evreii români cu toate problemele nu o dată dramatice cu care s-au confruntat, dar și cu realizările lor.

Considerațiile președintelui F.C.E.R., deputat dr. *Aurel Vainer*, au vizat: ● prestigiul Editurii Hasefer (prin lansarea găzduită de Librăria de elită Cărturești) ● comuniunea spirituală, prin copilăria petrecută în același univers formativ: ștetl-ul moldovenesc ● actualitatea tematică a volumelor lansate, cu accent pe rolul unor personalități evreo-române în statuarea drepturilor minorităților pe plan european (*Wilhelm Filderman*), după primul război mondial; în acceptul marilor puteri privind retrocedarea Transilvaniei de Nord către România, după al doilea război mondial (*Belu Silber*) ● apreciere pentru inițierea publicării unei integrale Carol Iancu de către Editura Hasefer.

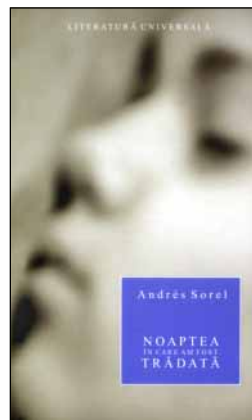
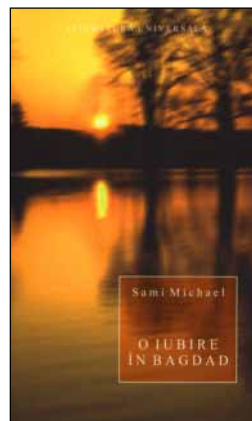
Mulțumind antevorbitorilor și participanților la lansare, autorul și-a exprimat o dată în plus afecțiunea pentru țara natală, în care a învățat „tradițiile evreiești și umanismul românesc”. A reafirmat necesitatea ripostei cu argumente științifice împotriva negaționismului generator de antisemitism (mai întâi, de sorginte religioasă, apoi, rasială). A evidențiat importanța înlocuirii unei „învățătură a disprețului” cu o „învățătură a stimei”. A omagiat memoria unor oameni politici români cu vederi democratice. Lansarea a reconfirmat contribuția evreilor originari din România la civilizația și cultura românească, în prezent.

IULIA DELEANU

Librăria Cărturești, care ne-a obișnuit cu lansările de carte în ambianța reînviatelor ceainării interbelice, a fost gazda lansării a două cărți de literatură universală contemporană, apărute la Editura „Alfa”. Ambele - invitații la nevoia de cunoaștere, de dialog, de pace, cerințe de stringență actualitate.

Primul volum, *O iubire în Bagdad*, aparține unei mai vechi cunoștințe, scriitorul israelian originar din Irak, *Sami Michael*, prezent la una dintre edițiile din anii trecuți a Zilelor Filmului Israelian, care, anul acesta, a împlinit 80 de ani. În romanul *O iubire în Bagdad*, recent publicat în română (tradus de Ana Maria Gal), elementul conflictual

este diferența de poziție socială a protagoniștilor. Unul dintre punctele de rezistență ale cărții este fundalul acțiunii: ideologia nazistă, care câștigă teren în Irak, alimentată de dorința de întoarcere în Israel a evreilor. Așa se ajunge la violențele împotriva

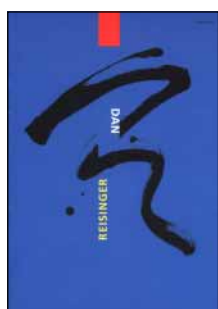
Nevoia de cunoaștere, de dialog, de pace

populației evreiești din Irak, din primăvara lui '41, în cursul căroră sunt uciși 180 de evrei, alții sunt torturați și răniți. În timpul pogromului, Said, eroul central al romanului, își pierde timpanul uneia dintre urechi, infirmitate ce-l marchează pentru toată viața. Așa se explică de ce, dintr-o populație de 125.000 de evrei irakieni, 110.000 au plecat în Israel, prin ceea ce avea să se numească „Operațiunea Ezra și Nehemia”, imediat după 1950, când emigrarea legală a devenit posibilă. Cel de-al doilea roman, *Noaptea în care am fost trădată*, de *Andrés Sorel* (în românește de *Coman Lupu*), este tot o poveste de iubire, de astă dată, în Spania anilor '36, între o tânără crescută într-o familie nutrivând convingeri umaniste și un adept al lui Franco. O carte care, dincolo de narațiune, este o meditație despre violență, dezastru, primejdia recăderii în barbarie a umanității; meditație, din nefericire, profund actuală.

Cele două volume, din care actorul *Regin Aioanei* a citit fragmente ilustrative, au fost recomandate de redactorul șef al Editurii Alfa, *Augustin Frățilă*, de scriitorii *Eugen Uricaru* și *Bogdan Ghiu*. (I.D.)

Post scriptum

Galeria „Orizont” este pentru un scurt interval, începând din 18 mai, spațiul unui cavaleresc turnir între caricaturişti, practicieni ai desenului publicitar și ilustratori de carte, cu uneltele specifice artelor grafice. Armele puse la bătaie sunt spiritul și hazul și ne place să remarcăm printre combatanți pe fidelul nostru colaborator **ALBERT POCH**, redutabil ori de câte ori rezervăm pagini speciale umorului savuros (de Purim, dar nu numai). Ca să nu mai amintim de excelentele coperti, realizate pentru suita „Caietelor Culturale”. Fel de fel de săgeți posedă „caricaturistul” Poch în tolba sa, dar nici una otrăvită. Ironia sa rămâne mereu tandră, de o elegantă încredere în perfectibilitatea firii umane.

Graficianul israelian DAN REISINGER - la București „O explozie de culoare și bucurie”

sculptor, arhitect, ilustrator de cărți, printre care și al unei *Hagadale*, Reisinger este un reprezentant tipic al artei israeliene, ale cărui așeze au devenit simboluri ale Israelului însuși - a arătat E.S. *Rodica Radian Gordon*, ambasadorul Statului Israel în România. La rândul său, *Virgil Nițulescu*, secretar de stat la Ministerul Culturii și Cultelor, l-a definit pe artist ca un model de personaj european al secolelor 20-21, un reprezentant al spațiului multicultural, Reisinger fiind originar din Voivodina, provincie în care coexistă numeroase etnii: sârbi, unguri, români, germani. Poate și din această cauză, el se simte bine oriunde în acest spațiu cultural iudeo-creștin. Prin discursul său artistic novator, Reisinger poate fi așezat printre clasicii unui curent artistic născut în anii '70 ai secolului trecut, a conchis vorbitorul. Graficianul *Traian Laie*, curatorul Galeriilor Universității, a subliniat că „artistul posedă un ascuțit simț al celor mai subtile similitudini formale ale unor imagini care anvelopează structuri semantice foarte diferite”. Domnia-sa consideră că „vârful de lance al operei artistului este așezul”, notând și faptul că lucrările lui Reisinger se remarcă „printr-o simplitate elegantă”. „Un artist atât de complex și puternic ne provoacă la un dialog ce ne implică cu tot ce avem mai profund”, a conchis vorbitorul. Ținând seama de multiplele sale preocupări și talente, *Mihail Oroveanu*, directorul Muzeului de Artă Contemporană,

l-a caracterizat pe artist - graficianul israelian cu cele mai multe distincții, printre care și Premiul „Israel” decernat în 1998 - drept o „personalitate modernă renașcentistă”.

Publicul, prezent în număr mare la vernisaj - printre care s-au aflat și E.S. dr. *Terenyi Janos*, ambasadorul Ungariei la București, personalități din lumea artistică, critici de artă, reprezentanți ai F.C.E.R. -, a putut constata „pe viu” aprecierile vorbitorilor. Impresia pe ansamblu a expoziției este bucuria de a trăi, sugerată prin culori, prin imaginația artistului, prin combinațiile, de multe ori jucăușe, ale unor elemente neașteptate de grafică, aceste trăsături fiind prezente, indiferent de gravitatea tematicii. De pildă, literele reprezintă o adevărată „materie primă” a artistului, idee ilustrată cel mai pregnant prin ornarea Muzeului „Yad Vashem” cu litere scoase în relief, unde atât textul, cât și forma joacă un rol esențial. Impresionantă este și viziunea estetică realizată de el la parcul jubiliar de lângă Institutul Weizmann din Rehovot, un joc de forme sculpturale fiecare reprezentând câte o unitate, legate apoi între ele. Publicul a putut vedea și unul dintre faimoasele calendare perpetue, aflate la Muzeul de Artă din New York.

Am lăsat la urmă așezele, care reprezintă într-un fel „logo”-ul artistului. Diversitatea tematică este aproape incomensurabilă, de aceea nu vreau să menționez decât două: „Let my people go” și „Again?”. Imaginile spun totul, explicațiile sunt de prisos.

EVA GALAMBOS

